

آشنایی با اصطلاحات و متون مطبوعاتی

(عربی به فارسی)

شامل:

- اصطلاحات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، نظامی، علمی، فرهنگی، ورزشی
- بهره‌گیری کرده از سایت‌های اینترنتی مطبوعات
- واژه‌نامه‌های تخصصی عربی، در زمینه‌های مطبوعاتی، اقتصادی، سیاسی، نظامی، ورزشی، پزشکی و ...
- نکاتی در زمینه ترجمه، علم نامه، صرف و ...

صادق محرابیان

(مدرس دانشگاه ایلام)

انتشارات زانا

سرشناسه: محرایان، صادق، ۱۳۴۲-

عنوان و نام پدیدآور: آشنایی با اصطلاحات و متون مطبوعاتی (عربی به فارسی) شامل اصطلاحات

اجتماعی، سیاسی، اقتصادی /... صادق محرایان.

مشخصات نشر: ایلام: انتشارات زانا، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۳۱۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۰۴-۳۷-۴

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: مطبوعات - اصطلاح‌ها و تعبیرها

موضوع: زبان عربی - ترجمه به فارسی - راهنمای آموزشی

موضوع: Arabic language- translating into persian-study and teaching

رده‌بندی کنگره: PIR۴۷۲۸

رده‌بندی دیویی: ۰۷۰/۴۰۳

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۶۳۷۴۰

آشنایی با اصطلاحات و متون مطبوعاتی (عربی به فارسی)

صادق محرایان

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۰۴-۳۷-۴

شمارگان: ۱۰۰۰

طرح جلد: کیوان محمدرحیمی

قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال

نشانی ناشر: ایلام، خیابان عاشورا، کوچه‌ی سوم. تلفن: ۰۹۱۸۳۴۱۲۴۵۴

فهرست مطالب

١٥	الفصل الأول: الإِجْتِمَاع
٢٨	الفصل الثاني: مَقَوِّمَاتُ الْمُسْلِحَةِ
٤٨	الفصل الثالث: السِّيَاسَةُ
٩٦	الفصل الرابع: الإِقْدَاد
١١٩	الفصل الخامس: الطَّب
١٤٠	الفصل السادس: الْعُلُومُ وَاسْأَفَةُ التَّكْنُولُوجِيَا
١٥٩	الفصل السابع: الرِّيَاضَةُ
١٧٥	الفصل الثَّامِن: الْمُتَنَوَّعَات
١٨٨	الفصل التاسع: التَّعَايِيرُ الْإِصْطِلَاحِيَّةُ
٢١٩	الفصل العاشر: مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ التَّكْنُولُوجِيَا
٢٣٠	الفصل الحادي عَشَر: مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ
٢٣٠	مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِبَادَةِ:
٢٣٠	مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِتِّحَاد:
٢٣٠	مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِثَارَةِ:
٢٣١	مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِسْتِقْرَار:
٢٣٢	مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِسْتِهْلَاكِ:
٢٣٢	مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ اسْفَرَعَرَن:
٢٣٣	مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِطْلَاق:
٢٣٤	مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِعَادَةِ:

- ۲۳۵ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِعْرَابِ عَنْ:
- ۲۳۶ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِفْتِرَاحِ:
- ۲۳۶ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِقْتِصَادِ:
- ۲۴۲ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِلْتِهَابِ:
- ۲۴۳ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِلْقَاءِ:
- ۲۴۴ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِنْتِهَاجِ:
- ۲۴۴ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْإِنْكَمَاشِ:
- ۲۴۵ واژه‌ها و اصطلاحاتی در باره‌ی بیماری:
- ۲۴۵ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ التَّرْخِیصِ:
- ۲۴۶ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ التَّقْرِیرِ:
- ۲۴۶ برخی اصطلاحات در باره‌ی تسمیات کشوری:
- ۲۴۶ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ التَّنْذِیرِ:
- ۲۴۷ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْجَهَانِ:
- ۲۴۸ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْجِیشِ:
- ۲۵۳ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْحَرْبِ:
- ۲۵۳ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْحَبِیرِ:
- ۲۵۴ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْخُطَّةِ:
- ۲۵۴ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْخُطْوَةِ:
- ۲۵۵ واژه‌هایی در باره‌ی دانشکده:
- ۲۵۵ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الرَّجَالِ:
- ۲۵۶ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الرَّحْلَةِ:
- ۲۵۷ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الرُّسُومِ:
- ۲۵۷ مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الرِّیَاضَةِ:
- ۲۵۹ واژه‌هایی در باره‌ی زایمان:

- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ السَّبَاحَةِ: ٢٥٩
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ السَّلَاحِ: ٢٦٠
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ السُّلْطَةِ: ٢٦٠
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ السُّوقِ: ٢٦٢
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ السِّيَاسِيَّةِ وَ الإِعْلَامِ: ٢٦٢
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الشُّغْلِ: ٢٦٨
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الطَّائِرَةِ: ٢٦٨
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الطَّاقَةِ: ٢٦٩
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الطَّبِّ: ٢٧٠
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ العُسْرِ: ٢٧٣
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْعِلْمِ: ٢٧٣
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْعِلْمِ: ٢٧٥
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ عِلْمِ النَفْسِ: ٢٧٦
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْعَمَلَةِ: ٢٨١
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْقَذِيقَةِ: ٢٨١
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْقَرَارِ: ٢٨٢
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْقَوَاتِ: ٢٨٤
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ كَرَةِ الْقَدَمِ: ٢٨٥
- الْمُصْطَلِحَاتُ الْكِيمَاوِيَّةُ وَ الْفِيْزِيَاوِيَّةُ: ٢٨٧
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ اللِّغَةِ: ٢٨٩
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْمُؤْتَمَرِ: ٢٩٠
- واژه ها و اصطلاحاتی در باره ی مبارزه: ٢٩١
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْمَجَالِ: ٢٩٢
- مُفْرَدَاتٌ وَ مُصْطَلِحَاتٌ حَوْلَ الْمَجْلِسِ: ٢٩٢

مقدمه:

زمانی که در دانشگاه تهران در مقطع کارشناسی زبان و ادبیات عرب درس می‌خواندم، درسی به نام «قرائت متون مطبوعاتی» به ما ارائه شد ولی در زمینه‌ی این درس کتاب مناسبی در آن زمان - تألیف نشده بود و اساتید بزرگوار دانشگاه، این درس را با استفاده از روزنامه‌های ایرانی که به زبان عربی منتشر می‌شد، تدریس می‌کردند. در همان مقطع زمانی به فکر دوین جزوه‌ای در زمینه‌ی متون مطبوعاتی برآمدم و این کار را با استفاده از مجله‌ی «الاسلام» که توسط شیعیان عراقی در لندن، چاپ می‌شد، آغاز کردم. این مجله را با مشقت فراوان از طریق برخی روزنامه‌فروشی‌ها تهیه می‌کردم. شیوه‌ی کارم چنین بود که نخست، یک متن را از مجله انتخاب می‌کردم، سپس واژه‌ها و اصطلاحات آن را با استفاده از فرهنگ‌های لغت شرح می‌دادم و مطالب جمع‌آوری شده را در تابلوی انجمن علمی گروه زبان و ادبیات عرب قرار می‌دادم. این کار توسط برخی اساتید رشته‌ی عربی دانشگاه تهران مورد تشویق قرار گرفت. به گونه‌ای که برخی از آن اساتید به تدریس جزوه‌ی اینجانب می‌پرداختند. تا اینکه، در سال ۱۳۸۱ پس از فراغت از تحصیل در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عرب، دست به تألیف کتابی تحت عنوان: «آموزش زبان عربی با استفاده از جملات و کلمات دسته‌بندی شده» زدم. این کتاب شامل: آموزش مکالمه، قواعد عربی، ترجمه، اعراب قرآن و بخشی از آن در بردارنده‌ی اصطلاحات مطبوعاتی بود. این کتاب با استقبال خوب اساتید و دانشجویان دانشگاه‌ها مواجه شد. عده‌ای از اساتید دانشگاه به اینجانب پیشنهاد کردند که کتاب دست‌نویسی در زمینه‌ی آشنایی با اصطلاحات مطبوعاتی بنگارم. تشویق همکاران، انگیزه‌ی مرا برای نوشتن این کتاب دوچندان کرد و کتابی که اکنون پیش روی شماست، حاصل سالیان متمادی مطالعه و تدریس متون مطبوعاتی است.

در زمینه‌ی آشنایی با متون و اصطلاحات مطبوعاتی، کارهای ارزنده‌ای صورت گرفته است که به برخی از آن‌ها اشاره می‌نمایم:

۱. «گوش دادن به سخنرانی‌ها و اخبار رادیو» تألیف: دکتر حامد صدقی.

۲. «قرائت مطبوعات و استفاده از رادیو و تلویزیون» تألیف: دکتر حامد صدقی.

۳. «روزنامه‌ها و مجلات عربی» تألیف: دکتر رضا ناظمیان.
۴. «المصطلحات المتداولة في الصحافة العربية» تألیف: دکتر محمدرضا عزیزی پور.
۵. «دراسة منهجية في ترجمة الصحف و المجلات» تألیف: دکتر عدنان طهماسبی.
۶. «مجموعه آموزش زبان عربی، روزنامه و سیاست» تألیف: دکتر یاسین صلواتی، دکتر هاشم سیمیاریان، تصحیح: دکتر سید احمد امامزاده.
۷. «لغة الإعلام» تألیف: دکتر سید عدنان اشکوری.
۸. «فرهنگ اصطلاحات سیاسی» انگلیسی - عربی - فارسی، تألیف: جمال برکات، ترجمه: دکتر صادق، ژنر، دکتر فیروز حریرچی.
۹. «فرهنگ مطبوعات عربی الهدی» عربی - فارسی، تألیف: دکتر یحیی معروف.
۱۰. «فرهنگ اصطلاحات معاصر، واژگان سیاسی، مطبوعاتی، اجتماعی» عربی - فارسی، تألیف: نجفقلی میرزایی.
۱۱. «فرهنگ معاصر» فارسی - عربی، تألیف: عنایت الله فاتحی نژاد.
- بخشی از این کتاب شامل اصطلاحات مذهبی است.
۱۲. «فرهنگ اصطلاحات نظامی» عربی - فارسی، تألیف: تحسین طبیعت شناس.
۱۳. «فرهنگ لغات و اصطلاحات اقتصادی - بازرگانی» عربی به فارسی، تألیف: محمود میرزایی الحسینی.
۱۴. «آشنایی با روزنامه و مجلات عربی» تألیف: دکتر یحیی معروف، دکتر وحید سبزیان پور.
۱۵. «فرهنگ اصطلاحات روز» تألیف: دکتر محمد غفرانی، دکتر مرتضی آیت الله زاده شیرازی، به اهتمام و تنظیم: ابراهیم اقبال.
- بخشی از این کتاب شامل اصطلاحات مطبوعاتی است.
۱۶. «قاموس عصری في المصطلحات الحديثة (فرهنگنامه‌ی معاصر) عربی - فارسی، تألیف: دکتر محمد غفرانی
- بیشتر واژه‌ها و اصطلاحات این فرهنگ لغت، کاربرد مطبوعاتی دارد.
۱۷. المرشد، فرهنگ جامع فارسی به عربی، تألیف: امیر هوشنگ دانایی
- در این فرهنگ لغت، واژه‌ها و اصطلاحاتی که کاربرد مطبوعاتی دارند، به فراوانی یافت می‌شود.

۱۸. فرهنگ دلیل الطالب فی المفردات و المصطلحات (فرهنگ اصطلاحات روز، عربی به فارسی)، عبدالستار قمری، علی رضا آئینی.

مولفان در این فرهنگ لغت، واژه‌ها و اصطلاحات مطبوعاتی فراوانی را گردآوری کرده‌اند.

ویژگی‌های کتاب "آشنایی با اصطلاحات و متون مطبوعاتی"

• این کتاب شامل: اصطلاحات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، نظامی، علمی، پزشکی، ورزشی و... است.

• بهره‌گیری گسترده از سایت‌های اینترنتی: در این کتاب از منابع و سایت‌های اینترنتی کشورهای عربی، بسیار بهره گرفته‌ام.

• واژه‌نامه‌های تخصصی: این مجموعه دارای گنجینه‌ای از واژه‌های تخصصی در زمینه‌های مطبوعاتی، اقتصادی، سیاسی، نظامی، ورزشی، پزشکی و... است.

• فن ترجمه: در باره‌ی شیوه‌ی ترجمه، مطالبی آورده شده است. یکی از فنون و مهارت‌هایی که دانشجو در زمینه مصطلحات بایستی بداند، شیوه‌های درست ترجمه است. در این کتاب به نکات مهم ترجمه اشاره‌ای شده است.

• نکته‌های نحوی و صرفی: علوم صرف و نحو، از پیش‌نیازهای تسلط و مهارت در خواندن و درک متون مطبوعاتی است. دانستن صرف و نحو، به صورت چشمگیری به فراگیری و درک متون مطبوعاتی کمک می‌کند بنابراین به منابعی مختلف، به طرح مباحث صرفی و نحوی به گونه‌ای روان و گذرا پرداخته شده است.

• واژه‌شناسی: یکی از راه‌های گسترش دایره‌ی لغات و اصطلاحات فراگیر، دانشجوی زبان عربی، بیان واژه‌های هم‌ریشه و هم‌خانواده است. چون زبان عربی، یک زبان اشتقاقی است. گاهی از ریشه یا هم‌خانواده‌ی یک کلمه، ده‌ها، کلمه‌ی دیگر گرفته می‌شود. به عنوان مثال:

«إقليم»: منطقه، استان، ایالت.

«إقليمی»: منطقه‌ای.

«تعاون إقليمي»: همکاری منطقه‌ای.

«سيادة إقليمية»: حاکمیت منطقه‌ای.

«ضغوط إقليمية»: فشارهای منطقه‌ای.